

UDENRIGSMINISTERIET

Det talte ord gælder

Sikkerhedssituationen i Damaskus, Aleppo og Hasakah

TALEPUNKT

Til:
Udenrigsministeren
Enhed:
MENA
Dato:
25. juni

Mange tak for samrådsspørgsmålet. Jeg er blevet bedt om at redegøre for sikkerhedssituationen i Damaskus, Aleppo og Hasakah med udgangspunkt i de rapporter, som er udarbejdet af FN's undersøgelseskommission nedsat af FN's Menneskerettighedsråd. Inden jeg kommer nærmere ind på sikkerhedssituationen i de tre konkrete provinser, vil jeg gerne indlede med nogle overordnede betragtninger i forhold til konflikten i Syrien.

Konflikten i Syrien har nu varet mere end 10 år. Hvad der begyndte med håbefulde mennesker, der gik på gaden for at kæmpe for deres basale demokratiske frihedsrettigheder og i protest mod et dybt autokratisk og repressivt regime, har i dag udviklet sig til en af verdens største humanitære katastrofer. Gennem de sidste 10 år har vi observeret tøndebombardementer af uskyldige civile, brug af giftgas, enorme flygtningestrømme og ikke mindst fremkomsten af et forfærdeligt terrorregime i form af ISIL.

Det er en konflikt, der har skabt helt ufattelige menneskelige lidelser. Og som fortsat gør det den dag i dag. Og så er det en konflikt, der meget direkte har mindet os om, at det der sker i Europas nærområder, kan have en meget direkte indvirkning på danskernes dagligdag.

Det er ingen hemmelighed, at det internationale samfund – herunder EU, men selvfølgelig også Danmark - ikke står med nøglerne til at løse konflikten. Men vi har fortsat visse muligheder for at påvirke dens udfald. Og dem må og skal vi bruge. Derfor er det for mig helt afgørende, at Danmark sammen med vores allierede for det første fastholder presset på Assad-regimet gennem målrettede sanktioner. For det andet, at Danmark og Europa ikke bidrager til genopbygning af landet, før der er fremskridt i den politiske proces. Og for det tredje, at Danmark, sammen med ligesindede lande, afstår fra skridt, der opfattes som normalisering af forholdet til regimet i Damaskus. Dette er vores påvirkningsmuligheder, og dem skal vi ikke spille os af hænde, før der sker reelt gennembrud i den FN-faciliterede politiske proces i Genève – en proces som regimet indtil videre har nægtet at engagere sig for alvor i.

I dag – 10 år efter konfliktens start – står vi tilbage med flere hundredetusinder dræbte civile, over 6 millioner internt fordrevne og mere end 5,5 millioner flygtninge særligt i regionen men også her i Europa. Samtidig sidder Assad stadig på magten, og udsigterne til et frit og demokratisk Syrien ligger desværre langt ude i horisonten.

Det har fået nogle til at sige, at Assad, hans regime og hans russiske allierede har vundet. Det er jeg fundamentalt uenig i. Assad har kastet den syriske økonomi ud i en afgrundsdyb krise og står, med få undtagelser, isoleret i det internationale samfund. Han er ikke længere herre i eget hus. Han har reelt pantsat store dele af sin suverænitet til Rusland og Iran, og Assads regime kontrollerer kun mellem 60 - 70 % af landet.

Blandt andet fordi Assad ikke kontrollerer hele det syriske territorium, er der også stor forskel på situationen i de enkelte provinser i Syrien. Det er samtidig vigtigt at understrege, at Udenrigsministeriet ikke har mulighed for selvstændigt at verificere alle oplysninger om sikkerhedssituationen overalt i Syrien grundet vores manglende tilstedeværelse i landet, ligesom der foreligger mange oplysninger og meget information fra mange kilder.

Men vi følger situationen som beskrevet af en række organisationer, vi har fuldt tillid til og bakker op om. Det gælder for eksempel FN's særlige undersøgelseskommission nedsat af FN's Menneskerettighedsråd, som spørger også henviser til i samrådsspørgsmålet. Det gælder også organisationen "Syrian Network for Human Rights" – SNHR, som vi også støtter finansielt – og en række andre organisationer og NGO'er.

Det er dog også værd at bemærke, at blandt andet FN's undersøgelseskommission i dens beskrivelse af situationen ikke differentierer mellem de enkelte provinser på samme måde, som samrådsspørgsmålet lægger op til. Derfor kan det være svært at give præcise tal for hvert enkel provins. Mere generelt bekræfter rapporterne dog alle et dystert billede af situationen i Syrien, både fsva. vilkårlige fængslinger, tortur, forfølgelse af civile samt militære angreb mod civile mål – og dermed selvfølgelig også gentagne brud på internationale konventioner.

For så vidt angår **Damaskus**, er den generelle vurdering, at sikkerhedssituation er forholdsvis stabil, forstået som fraværet af jævnlige kamphandlinger og militære angreb mod civile mål.

Samtidig har både FN's undersøgelseskommission og SNHR gentagne gange dokumenteret regimets udbredte brug af arbitrære anholdelser – ikke bare i Damaskus men også i andre provinser, hvor regimet er i kontrol. Det fremgår derudover af rapporter fra blandt andet Amnesty International, at regimet målrettet går efter

særligt regimekritikere, humanitært personel og aktivister. Hovedparten af de arbitrære arrestationer i marts måned i år blev ifølge Amnesty udført af regimet i Damaskus og omegn. I Damaskus har regimet desuden placeret en række fængsler, herunder det berygtede Sadnaya-fængsel. Der er rapporter om, at regimet overfører kritikere, oppositionsfolk og andre til disse fængsler, hvor man udsætter dem for tortur og anden nedværdigende behandling.

I **Aleppo-provinsen** er situationen mere skrøbelig end i Damaskus, og der er flere parter til konflikten tilstede i området. Regimet – med støtte fra dets russiske allierede – kontrollerer hovedparten af byen Aleppo og den bredere Aleppo-provins. Men også tyrkisk støttede grupper og det kurdiskdominerede SDF er tilstede i større eller mindre grad rundt omkring i provinsen. Der ses i provinsen, særligt i nord mod den tyrkiske grænse, fortsat en relativ høj frekvens af bombeangreb, herunder også angreb på civile mål og civil infrastruktur. Senest den 12. juni blev et hospital i byen Afrin i Aleppo-provinsen bombet. Mange civile, både patienter og lægefagligt personale, blev dræbt og hospitalet blev delvist ødelagt. Det er fortsat ikke afklaret, hvem der stod bag angrebet, men alle parter har tidligere udført angreb i byen. Derudover udfører særligt regimet løbende arbitrære anholdelser i Aleppo, ligesom der rapporteres om gentagen brug af tortur og anden nedværdigende behandling i regimets tilbageholdelsesfaciliteter i provinsen.

Hasakah-provinsen er – modsat Damaskus og Aleppo – kontrolleret af den kurdisk dominerede lokaladministration. Her er situationen skrøbelig men dog langt fra i samme omfang, som i Aleppo-provinsen. I Hasakah-provinsen foregår der løbende sporadiske angreb, særligt koncentreret ved den tyrkiske grænse. Både det kurdiskdominerede SDF, tyrkiske tropper og styrker fra regimet er tilstede i grænseområdet, hvilket jævnligt fører til spændinger. Den politiske situation i provinsen er samtidig anspændt. Fredelige demonstrationer i løbet af maj og juni i år mod lokaladministrationens beslutning om at hæve priserne på brændstof blev voldsomt slået ned af SDF. Det samme gør sig gældende med hensyn til den tvungne værnepligt – også her har vi set lokaladministrationen anholde dissidenter. FN's undersøgelseskommission konkluderer derudover, at der SDF også har foretaget ulovlige anholdelser, og at der i tilbageholdelsesfaciliteter kontrolleret af lokaladministrationen i Hasakah-provinsen foregår nedværdigende behandling og tortur.

Det er deprimerende tilstande, og jeg gør mig ingen illusioner om, at en løsning på konflikten ligger lige for. Det største problem fortsætter med at være Assad-regimets brutale adfærd og regimets manglende vilje til reel forhandling i det politiske spor i Genève. Men det internationale samfund, EU og Danmark er nødt til at fastholde presset for en politisk forhandlet løsning på konflikten.

Derfor fortsætter vi det økonomiske pres gennem sanktioner. Derfor undlader vi at normalisere relationerne til Assad. Og derfor insisterer vi på ikke at bidrage til en genopbygning af landet, førend der sker reelle fremskridt.

Det var en gennemgang af de generelle forhold. Det er klart, at der også er en anden vinkel som jeg forventer, at der vil være en vis interesse for. Nemlig, spørgsmålet om syriske flygtninge.

Dette spørgsmål hører, som bekendt ikke ind under Udenrigsministeriets ressort. Men generelt kan jeg sige, at den lovgivning, der gælder i Danmark, og som er støttet af et bredt politisk flertal, betyder, at opholdstilladelser til flygtninge er midlertidige og kan inddrages – hvis udlændingen altså ikke er individuelt forfulgt – når der er sket en forbedring af forholdene i hjemlandet, selvom forholdene fortsat er alvorlige, skrøbelige og uforudsigelige, så længe forbedringerne ikke kan antages at være af helt midlertidig karakter. Det gælder også for personer fra Syrien.

Der foretages altid en konkret og individuel vurdering i hver sag, og der bliver samtidig også taget stilling til, om andre hensyn, eksempelvis den pågældendes ret til respekt for privat- og familieliv [EMRK artikel 8], taler for, at den pågældende alligevel skal have lov til at beholde sin opholdstilladelse i Danmark.

Vurderingen af, hvorvidt udlændinge bosat i Danmark fortsat har behov for beskyttelse, ligger suverænt hos udlændingemyndighederne.

Med hensyn til udlændingemyndighedernes vurdering må jeg henvise til udlændinge- og integrationsministeren. Men jeg kan forsikre om, at regeringens holdning til spørgsmålet om midlertidighed ligger fast.

Vi fastholder samtidig fra dansk side vores massive støtte til det syriske folk. Danmark er en af de allerstørste bidragsydere i og omkring Syrien. Danmark giver 700 mio. kroner i årlig støtte bestående af både stabiliseringsmidler, udviklingsmidler og humanitær bistand. Vores store bidrag gør, at Danmark – trods vores lands relativt beskedne størrelse – er blandt de ti største landedonorer af humanitær hjælp til Syrien-krisen.

Tak for ordet.